

ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΣΥΛΛΟΓΟ ΔΟΛΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΕΤΟΣ 12ο ♦ ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 48 ♦ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ -ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1995
ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΚΑΛΑΡΗ 52 ♦ 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΣΤΩΜΕΝ ΚΑΘΩΣ

Τι συμβαίνει τέλος πάντων σ' αυτό το «Άδολο Δολό»;

Ένα χωριό που διακρίνεται για το φυσικό κάλλος και τα παραδοσιακά χαρακτηριστικά του;

Ενώ πρόσφατα άρχισε να παίρνει «το πάνω χέρι» στον τουρισμό χάρη στην προσπάθεια ενός δυναμικού Δολιώτη, στον κοινωνικό τομέα και την τόσο αναγκαία συνεργασία και συναδέλφωση των κατοίκων του, άρχισε να υποβαθμίζεται στα μάτια αυτών που το αγαπούν και το λατρεύουν.

Και η αιτία;

Ένα αιωνόβιο παραδοσιακό κοινοτικό κτίριο, το καφενείο, το οποίο πρόσφατα με την οικονομική συνδρομή των κατοίκων του, φίλων, συλλόγων και συνδέσμων αναπαλαιώθηκε και πήρε νέα μορφή άσχετα εάν προς το παρόν καθυστερεί η εμπορική εκμετάλλευσή προς εξυπηρέτηση των κατοίκων.

Οι μόνιμοι κάτοικοι είναι λιγοστοί και μονιασμένοι.

Το πρόβλημα προξενείται από την υπεροχία και επιμονή ημιμονίμων θερινών επισκεπτών που δυστυχώς συνεχίζονται από διετίας.

Από δωρά δύο εκατομμυρίων δραχ. φίλου ευεργέτου του χωριού το ένα τρίτο καταβλήθηκε για την ολοκλήρωση της αναπαλαιώσης του Κοινοτι-

κού καταστήματος. Παρέμειναν τα δύο τρίτα περίπου της δωρεάς που θα διατίθονταν για ένα άλλο κοινωφελές έργο. Έγιναν επισκέψεις, συνεδριάσεις, επαφές, φιλονικίες κτλ. και το θέμα σκόνταψε στο είδος και την προτεραιότητα του έργου. Και δυστυχώς συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Εκπονήθηκαν σχέδια, γίνονται έντονες μακρές συζητήσεις, παρατηρούνται εμμονές σε αρχικές απόψεις και πάει λέγοντας. Και μέχρι δικαστικών αγώνων και αναστολής εργασιών κατέληξε το ζήτημα.

Τα έξοδα για σχέδια και εγκρίσεις, μονόπλευρες άδειες οικοδομής δίχως την έγκριση της δημοτικής αρχής στην οποία ανήκει το κτίριο, κτλ. ροκάνισαν το διατεθειμένο ποσό στο μισό, εκτός της ανόδου των τιμών στα απαιτούμενα υλικά.

Πού θα πάει; θα συνεχίζονται δικαστικοί αγώνες και διαπληκτισμοί για ένα έργο που πολλοί το αμφισβητούν; Έτσι θα ξοδεύονται χρήματα που προσφέρουν καλόπιστοι δωρητές για κοινωφελή έργα; Πρέπει να ντρεπόμαστε. Ας σταματήσουμε επιτέλους αυτή η άχαρη και μακροχρόνια διαμάχη και η μειοψηφία ας υποκύψει στην πλειοψηφία όπως διδαχθήκαμε από τους προγόνους μας.

Η φιλονικία στο πώς θα διατι-

➔ Συνέχεια στην 3η σελίδα

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

ΑΠ' ΤΑ ΚΟΚΚΑΛΑ ΒΓΑΛΜΕΝΗ!..

ΤΟΥ ΔΗΜ. ΠΟΤΣΗ

Βρέθηκα πριν λίγους μήνες μέρα Εθνικής Γιορτής καθισμένος αναπαυτικά με πολλούς φίλους και άλλους στις καρέκλες μιας τεράστιας και ωραίας πλατείας ενός μεγάλου χωριού της Ηπείρου.

Στο άκουσμα του Εθνικού μας Ύμνου κανείς απ' τους παρευρισκόμενους, εκτός ολίγων, που σηκώθηκαν σε στάση προσοχής, οι άλλοι στην κυριολεξία δεν σπάρξαν απ' τη θέση τους καθόλου, συνέχιζαν την κουβέντα τους και τα χαχανητά τους, σαν ν' άκουγαν το πρώτο τυχόν μάγικο τραγούδι της εποχής.

Όχι μόνον, κανείς σχεδόν απ' όλο εκείνο το πλήθος δεν πλησίασε το Ηρώο, που γινόταν η δέηση, όχι δεν πήρανε χαμπάρι απ' τους λόγους που εκφωνήθηκαν, σχετικά με ποιούς τιμούσαν, αλλά... αλίμονο, ούτε καν κουνήθηκαν, που για δεύτερη φορά η σάλπιγγα κτύπησε (για ενός λεπτού αιγή) αυτοί γελοούσαν και μιλούσαν τόσο δυνατά, που ένας από το πλήθος αναγκά-

➔ Συνέχεια στη 8η σελίδα

ΕΚΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΔΟΛΙΩΤΕΣ

Όπως είναι γνωστό, πριν από ένα χρόνο περίπου, ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δολού πήρε την πρωτοβουλία να εκδώσει σε βιβλίο την ιστορία του χωριού.

Σε προηγούμενα φύλλα της εφημερίδας σας ενημερώναμε για τις φάσεις εκτύπωσης του βιβλίου. Ήδη βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσουμε ότι το βιβλίο βρίσκεται στην τελευταία φάση και ελπίζουμε να ολοκληρωθεί σύντομα και να δοθεί στη δημοσιότητα τους προσεχείς μήνες.

Αισθάνομαι την ανάγκη να ενημερώσω τους Δολιώτες «όπου γης» για το περιεχόμενο και τη μορφή του βιβλίου, γιατί αφορά όλους μας ανεξαιρέτως. Με το βιβλίο προβάλλεται κατά τρόπο θετικό η ιστορία του τόπου μας και δίνονται ερεθίσματα για βαθύτερη και ουσιαστικότερη μελέτη.

Το βιβλίο, λόγω πληθώρας ύλης, χωρίζεται σε δύο μέρη:

Στο πρώτο μέρος περιέχεται η ιστορία και φυσιογνωμία του χωριού και περιλαμβάνει τα εξής επιμέρους κεφάλαια συνοπτικά:

Κεφ. 1ο: Ιστορικά (Ίδρυση Δολού μέχρι την απελευθέρωση)

Κεφ. 2ο: Μεθόριος χωριού με γειτονικά χωριά

Κεφ. 3ο: Κατοικίες (Πρώτες κατοικίες και εξέλιξή τους)

Χρόνια
Πολλά
κι Ευτυχισμένοι
ο Καινοόπιοι
Χρόνος

Κεφ. 4ο: Γενεαλογίες (γενεαλογικά δέντρα Δολιωτών)

Κεφ. 5ο: Τοπωνύμια

Κεφ. 6ο: Επιγραφές και ενθυμήσεις

Στο δεύτερο μέρος ασχολούμεθα με τη λαογραφία και την παράδοση του χωριού και του ευρύτερου χώρου και περιλαμβάνει:

Κεφ. 1ο: Κοινωνική ζωή του χωριού σε σχέση με τον γειτονικό περίγυρο

Κεφ. 2ο: Η ενδυμασία (ενδυματολογική εξέλιξη)

Κεφ. 3ο: Ο γάμος (έθιμα γάμου-τραγουδία)

Κεφ. 4ο: Αδελφότητες-συμπόσια και δράση τους

Κεφ. 5ο: Πανηγύρια-ψυχαγωγία

Κεφ. 6ο: Τα τραγούδια του τόπου μας

Κεφ. 7ο: Θρησκευτική ζωή (Εκκλησίες, εξωκλήσια κτλ)

8ο: Πνευματική ζωή (Σχολεία, δάσκαλοι κτλ)

Το βιβλίο συμπληρώνεται με πλούσιο φωτογραφικό υλικό, το οποίο ευχαρίστως προσφεραν πολλοί Δολιώτες. Φωτογραφίες από τις αρχές του αιώνα μέχρι σήμερα, μέσα από τις οποίες προβάλλεται ανάγλυφα η ιστορική φυσιογνωμία και

➔ Συνέχεια στη 2η σελίδα

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ:

του ΔΗΜ. ΠΟΤΣΗ

Το Γλωσσάριό μου και σήμερα το τελειώνει ο χωριανός μου και φίλος ΕΛ. ΚΟΥΒΑΡΑΣ και για μια ακόμη φορά τον ευχαριστώ πολύ, όχι μόνον για το Γλωσσάριο, αλλά και για τις άλλες συνεργασίες με τα «ΔΟΛΙΩΤΙΚΑ».

- ΡΟΥΣΟΣ/Α - Ξανθοκόκκινος
- ΡΟΥΤΙ - Εσφουροχο
- ΣΑΜΑΤΙΣ - Ωσάν (Σάματι τόξερα που θάφθαι)
- ΣΓΟΥΡΙ - Σγουρόμαλλο αρνί
- ΣΕΡΓΙΑΝΙ - Τουρκ. SEYRET-MEK - SEYRAN Σουλτάνο, βόλτα, θέαση
- ΣΙΑΠΕΡΑ - Μακρύτερα, σε απόσταση
- ΣΙΝΙ - Γανομένο μεγάλο χάλκινο τεψί
- ΣΙΟΥΓΡΑΒΟΣ - Θυέλα
- ΣΙΦΟΥΝΙ - Ανεμοστρόβιλος, δυνάτος αέρας
- ΣΚΑΡΠΙ/ΙΑ - θαμνοξύλα
- ΣΚΟΤΩΚΟΛΑ - Κάτσε κάτω
- ΣΟΥΡΓΟΥΝΙ - Τουρκ./SURGUN Εξορία (Με έκαναν σουργούνι=με ρεζίλεψε)
- ΣΟΥΦΡΩΜΑ - Λατ. SUPLA Ζάρωμα (Μού σούφρωσε το πρόσωπο)
- ΣΤΑΝΙΟ - Ζόρι, δυσκολία (Με το στανό = με το ζόρι)
- ΣΤΡΕΠΕΛΕΣ - Βάδισμα μέθυσου (Τα πόδια του πάνε στρεπелές)
- ΤΑΚΑΤΙ - Τουρκ. TAKAT Αντοχή, δύναμη
- ΤΑΠΙ - Τουρκ. TAPU Τίτλος ιδιοκτησίας (Χοτζέτι)
- ΤΕΜΕΝΑΣ - Υπόκληση χαιρετισμού
- ΤΣΑΝΤΙΛΑ - Βλαχ. Αραιοπλεγμένος σάνκος για στράγγισμα τυριού
- ΤΣΑΝΤΟΡΑ - Κρεβάτια με φύλλαμα στην κορυφή για οσιά
- ΦΑΡΑ - Αλβ. FARA Σόι (Έφερε όλη τη φάρα του=την οικογένεια)

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΔΟΛΙΩΤΕΣ -ΕΚΚΛΗΣΗ

➔ Συνέχεια από την 1η σελίδα

πολιτιστική εξέλιξη του χωριού.

Πιστεύουμε ότι κληροδοτούμε στις επερχόμενες γενιές ένα έργο μνημειώδες για τον τόπο (και ας μην θεωρηθεί αυτό περιαιτιολογία) με την ευχή να σκάψουν και να βαθύνουν περισσότερο στην ιστορία και την παράδοση του χωριού μας.

Από τη θέση αυτή οφείλω να συγχαρώ το Διοικητικό Συμβούλιο του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Δολιού Ιωαννίνων για την απόφαση της έκδοσης του βιβλίου και για τους κόπους στους οποίους υποβλήθηκε για τη συγκέντρωση φωτογραφιών και άλλων υλικού με την οποία πλουτίστηκε το βιβλίο.

Γνωρίζοντας όμως τους πενιχρούς πόρους του Συλλόγου κάνομα έκκληση στα φιλογενή αισθητά όλων των Δολιωτών —και είμαι βέβαιος για την ανταπόκριση— να συντρέξουν την προσπάθεια και

ΦΚΙΑΣΙΔΙ - Μακιγιάζ
ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ - Ιταλ. FLAM-MULUM Λάβαρα για γαμήλια τελετή
ΦΟΥΣΚΟΣ - «FUSCUS Μπάτσος (Θα σου στράψω έναν φούσκο)
ΦΡΕΝΤΖΟ - Τσιαντόρα, τσαντί-ρι

ΧΑΪΡΙ - Τουρκ. XAYIR Προκοπή, άφελος
ΧΝΟΥΤΟ/ΧΝΩΤΟ- Μυρωδιά στόματος (Δεν ταιριάζουν τα χνούτα μας=δεν συμφωνούμε)
ΧΟΥΜΑΪ - Είδος υφάσματος
ΑΝΩΓΓΙ - 1ος όροφος κατοικίας
ΑΡΙΔΑ - χειροκίνητο τριπλάνι
ΑΠΠΩΡΑ - προηγουμένως
ΖΙΟΥΓΚΛΟΣ- Στραβοχέρης
ΚΟΥΓΙΑΒΛΟ - Ξαναμοραμένο
ΜΑΛΕΦΡΑΝΤΣΑ - Maladie de

France γονόρροια
ΜΠΕΡΟΥΤΣΑ - Κάπα βοσκού
ΝΤΟΜΠΠΤΣΙ - Χοντρό ξύλο για καύσιμο
ΠΟΥΡΝΟ - ΠΟΥΡΝΟ - πρωτ-χαράματα
ΡΟΒΟΛΑΕΙ - κατεβαίνει προς τα κάτω

ΡΟΥΓΑ - Λατ. RUGA- πλατεία - δρόμος
ΤΟΥΜΠΙΑΝΟ - Κοινολόγηση μυστικού
ΣΑΜΑΡΙΤΣΑ - Λίκνο βρέφους
ΣΚΟΡΦΑ- ΣΚΡΟΦΑ- άπιστη γυναίκα Λατ. Scrofa

ΤΖΑΝΑΜΠΕΤΗΣ - Τουρκ. Canabet - Στροιμένος
ΤΖΕΡΕΜΕΣ - Τουρκ. Gereme - πρόστιμο-τεμπέλης άνθρωπος
ΤΖΕΡΜΠΟΣ - είδος αετού
ΤΖΙΑΡΟΥΧΙ - Λάχανο χειμερινό (κάμψη)

ΤΣΑΦΙ - πρωινός παγετός
ΤΣΕΚΙ - (Τουρκ. Gekil) παρατέρα τραβήξου

να 'ρθούν αρωγοί τους, γιατί η έκδοση —λόγω του όγκου του βιβλίου— θα υπερβεί τα 2 εκατομμύρια δραχμές.

Ένα τέτοιο ποσό είναι υπέροχο για το ταμείο του Συλλόγου.

Σας παρακαλούμε θερμότατα να προεγγραφείτε για την προμήθεια ενός ή και περισσότερων βιβλίων για να μπορέσουμε να καλύψουμε την δαπάνη έκδοσής του.

Το βιβλίο (2 μέρη από 300 με 350 σελίδες το καθένα) θα διατίθεται στην τιμή των 5.000 δραχμών.

Με τη βεβαιότητα ότι θα θελήσετε να συνδράμειτε την ολοκλήρωση της προσπάθειάς μας, γιατί πάντοτε οι Δολιώτες από πολύ παλιά απέδειξαν την αγάπη τους για το «ριζιμιο λιθάρι»

Διατελούμε
Με χωριανική εκτίμηση
Νίκος Υφαντής
(σώγαμπρος στο Δολό)

Μερικά χρόνια πριν...

Δολό, Σεπτέμβριος 1934. Καθιστές από αριστερά: Αγαθή Καρακώστα, Αίσα Μέξη, Ευδοκία Καρακώστα. Όρθιοι, γαμπρός, νύφη: Θεοφάνης Μέξης - Αγγαίτα Μέξη, Ελληνική Ζωίδου.

Έρχονται τα Χριστούγεννα

ΤΡΙΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ

«Ότε ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, εξαπέστειλεν ο Θεός τον υιόν αυτού, γενόμενον εκ γυναικός, γενόμενον υπό νόμον...», λέγει ο Απόστολος Παύλος. Και ο Σωτήρας Χριστός ήλθε, αποστειμένος από τον Θεόν Πατέρα, «να τους υπό νόμον εξαγοράση ίνα (εμείς οι άνθρωποι), την υποθεσίαν απολάβομεν». Ποιός νους μπορεί να συλλάβει το μεγάλο αυτό θαύμα! Ο Θεός γίνεται άνθρωπος, γεννάται από γυναίκα φτωχή και άσημη, για να σώσει τον φαρτωλό άνθρωπο. Αυτό το θαύμα καλούμεθα κάθε χρόνο να γιορτάσουμε οι άνθρωποι. Έρχονται λοιπόν, τα Χριστούγεννα. Οι ιεραί υμνογράφοι της Εκκλησίας μας, ας μας συγκινήσουν κι αυτή τη χρονιά με τους ύμνους των και ας βοηθήσουν τον κάθε Χριστιανό σε μια προετοιμασία, για να γιορτάσει το μεγάλο αυτό γεγονός.

Τρία συνθήματα συμπλέκει ο ιερός υμνογράφος με τρόπο αριστοτεχνικό στην τόσο ωραία προεόρτια υμνολογία των Χριστουγέννων:

Το πρώτο: «Ετοιμάζου Βηθλεέμ», «Ετοιμάσου Εφραθά»

Το δεύτερο: «Ευτρεπίζου Βηθλεέμ», «Ευτρεπίζου Σπήλαιον» και

Το τρίτον: «Ευφραίνου Βηθλεέμ». Αυτά τα τρία συνθήματα, ο ιερός μελωδός τα μελοποίησε με όλη τη γλυκύτητα και τη μεγαλοπρέπεια της Βυζαντινής Μουσικής, ώστε να προκαλεί συγκίνηση στις καρδιές και να τις προετοιμάζει να γιορτάσουν το μεγάλο θαύμα της γεννήσεως του Χριστού και να συναισθανθούν την μεγάλη δωρεά του Θεού.

Η Βηθλεέμ, η Εφραθά, το Σπήλαιον, είναι οι συγκεκριμένοι γνωστοί τόποι, που πήρε ο υμνογράφος για να ανυψώσει το νου του ανθρώπου, του πιστού Χριστιανού, από τη γη στον ουρανό.

Βηθλεέμ είναι η πόλις, στην οποία πήγε η αγία Οικογένεια για να απογραφεί, σύμφωνα με το διάταγμα τότε του Καίσαρα. Εφραθά, είναι το αρχαίο όνομα της Βηθλεέμ και Σπήλαιον, είναι ο τόπος, που γεννήθηκε ο Υιός του Θεού.

Σπήλαιον, όμως και Βηθλεέμ είναι και η καρδιά του κάθε ανθρώπου, που θα δεχθεί τον Χριστό, ο οποίος κάνει την τιμή να έλθει να γεννηθεί σ' αυτήν.

Αυτή την τιμή αφορούν τα τρία συνθήματα του γεμάτου από ενθουσιασμό. Ετοιμάζου Βηθλεέμ και Εφραθά τότε. Ετοιμάζου πιστή καρδιά, τώρα, για το

μεγάλο γεγονός της γεννήσεως. Ετοιμάζου, αλλά και ευτρεπίζου, ή ετοιμάζου με πόθο ιερό, με σκέψεις καλές, με πράξεις ηθικές, πάνω στο κακό, για να μπορέσεις να αναβεί ο φωτός σου, να γίνεις άνθρωπος. Και να υποδεχθείς τον Χριστό. Τότε που γεννηθεί στη Βηθλεέμ, άνοιξε ο ουρανός, ένα πλήθος από Αγγέλους υμνολόγους εδοξολογούσαν τον Θεό και έψαλλαν: «επί γης ειρήνη, εν ανθρώποις ευδοκία Εσύ, ψυχή του ανθρώπου, ποια προετοιμασία κάνεις; Ευκαρία, λοιπόν, αυτή τα Χριστούγεννα. Ετοιμάζου να ζήσεις χαρά του ουρανού, να ενίσκεις και στην φωνή σου με την ψαλμωδία των Αγγέλων και να επαναλάβεις το «δόξα εν ύψιστοι Θεώ και επί γης ειρήνη, εν ανθρώποις ευδοκία».

Ετοιμάζου, αλλά και ευτρεπίζου, ή ετοιμάζου με πόθο ιερό, με σκέψεις καλές, με πράξεις ηθικές, πάνω στο κακό, για να μπορέσεις να αναβεί ο φωτός σου, να γίνεις άνθρωπος. Και να υποδεχθείς τον Χριστό. Τότε που γεννηθεί στη Βηθλεέμ, άνοιξε ο ουρανός, ένα πλήθος από Αγγέλους υμνολόγους εδοξολογούσαν τον Θεό και έψαλλαν: «επί γης ειρήνη, εν ανθρώποις ευδοκία».

Ετοιμάζου, αλλά και ευτρεπίζου, ή ετοιμάζου με πόθο ιερό, με σκέψεις καλές, με πράξεις ηθικές, πάνω στο κακό, για να μπορέσεις να αναβεί ο φωτός σου, να γίνεις άνθρωπος. Και να υποδεχθείς τον Χριστό. Τότε που γεννηθεί στη Βηθλεέμ, άνοιξε ο ουρανός, ένα πλήθος από Αγγέλους υμνολόγους εδοξολογούσαν τον Θεό και έψαλλαν: «επί γης ειρήνη, εν ανθρώποις ευδοκία».

Και τέλος «ευφραίνου». Πλην όμως, γεμάτη από χαρά. Η δωρεά δεν είναι έσκαι είναι μεγάλη. Η δωρεά δεν είναι τίποτα το υλικό και γνήσιο. «Ευφραίνου», γιατί είσαι πλάσμα δί του Θεού, αφού στο σπλάσμα σου, στην καρδιά σου, δέχτηκε να εγκατασταθεί το βρέφος της Βηθλεέμ, ο αληθινός Θεός, ο Παντοκράτωρ, ο Δημιουργός του κόσμου, που ήλθε στον κόσμο, να ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, να ήλθε, χωρίς κανείς να το ζητήσκει, χωρίς κανείς να το εξαναγκάσει, αλλά να λανθραπεία και αγάπη, για να σώσει τον άνθρωπο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
Άγιος Δημήτριος - Άρτα

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

76. Διαμαντινός Νικόλαος Χρήστος (1888) Βασίλειος (1893) υιοί

Ο Διαμαντινός Νικόλαος παντρεύτηκε την Ελένη κόρη του Δημητρίου Ζωΐδη και έμεινε γνωστή με το Καϊθεντικό Νίτσα και όπως γράφουμε παραπάνω απόχτισε 2 αγόρια το Χρήστο (1883), και το Βασίλειο (1893) και απόγονοι αυτών βρίσκονται στην Αμερική και Αθήνα.

Το σπίτι του Διαμαντινού με την

Του ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΓΟΥΝΗ

τελευταία ανακάλυψη που έγινε από το Νίκο Διαμαντινού προ Ζετίας που λατρεύει το Δολό και τώρα τελευταία του επισκέπτεται κάθε χρόνο από την Αμερική, το σπίτι αυτό θα ζήσει εκατό και πλέον χρόνια.

Πριν κλείσουμε την εργασία μας αυτή πρέπει να αναφέρουμε ότι:

Α. Σ' όλο το μεταπολεμικό ως τώρα χρονικό διάστημα σ' όλα σχεδόν τα σπίτια έκαναν οι νοικοκυραίοι τους πολλές και πολλές φορές πολύ δαπανηρές εργασίες συντηρήσεως και προσαρμογής προς τα σύγχρονα σπίτια.

β. Έχτισαν «από νεφελού» καινούργια σπίτια.

1. Το ζεύγος Γιάννης και Μάρω Φωτοπούλου που έμειναν στο πατρικό του Γιάννη έχτισαν δικό τους σπίτι.
2. Ο Λευτέρης Κουβαράς στον πα-

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΟΙ ΠΑΛΙΕΣ ΕΚΕΙΝΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΔΟΛΟΥ ΤΟΥ 1875

τρικοί τους αλωνότοπο έχτισε ένα σύγχρονο σπίτι που εξυτηρεί τις ανάγκες του σύγχρονου νοικοκυριού, τώρα και άλλες φορές έκαμε και πιόνα.

3. Στη θέση του παλιού τους σπιτιού, παρά τις επισκευές που του έκαναν τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια η Όλγα Λατσούνα με το γιού της Αντώνη, που ζούνε στην Αμερική από το 1946 έχτισαν με καινούργια θεμέλια ένα καινούργιο σύγχρονο σπίτι που το επισκέπτονται και οι δυο κάθε καλοκαίρι επί τρεις-τέσσερις μήνες.

4. Οι καινούργιοι κάτοικοι τσελιγκάδες Ζήκος και Νικόλαος Κούρος έχτισαν χωριστά ο καθένας το δικό του σύγχρονο καινούργιο σπίτι.

5. Πρέπει ακόμα ν' αναφέρουμε ότι δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε τις εργασίες που κάνει με την ανοικοδόμησι στο κέντρο σχεδόν του χωριού ο Χριστόφορος Κωσταράς.

Όλα αυτά θα είναι χρήσιμα και σ' αυτόν αλλά και στο χωριό μας.

Και τώρα: Ο θλιβερός επίλογος Μεγάλος είναι και ο αριθμόσι σπιτιών του χωριού που ερήμωσαν και σωριάστηκαν σε ερείπια. Θα τα αναγράψουμε εδώ χωρίς κανένα σχόλιο.

1. Κοψιά Σταύρου
2. Βαλαή Αθανασίου
3. Βαλαή Πετριλή
4. Τερίχως
5. Τζέτη Ζωΐδη
6. Τζήμου Δήμου
7. Λατσούνα Μανώλη
8. Λατσούνα Χρήστου
9. Κολέφα (το αγόρασε Λάζαρος)
10. Κιντζόρη

Στώμεν καθώς

➔ Συνέχεια από την 1η σελίδα

Η συλλογική απόφαση είναι αναγκαία. Έχουμε τόσα άλλα σοβαρά θέματα που μας απασχολούν. Ας πάρουμε για παράδειγμα το πόσιμο νερό που είναι και το σπουδαιότερο όλων.

Αν διαβάσουμε με προσοχή την απαντητική επιστολή της Υπηρεσίας Υγιεινής της Νομαρχίας Ιωαννίνων - ημερ. 7-10-94 αρ. 13653- για τα αποτελέσματα της εξέτασης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, θα κατανοήσουμε το πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Απαιτείται άμεση επεμπλήρωση και σταθερό ενδιαφέρον μπροστά στο μέγεθος του προβλήματος.

Και δεύτερο, τι γίνεται με τα σκουπίδια που κοντεύει να βρωμίσει όλο το χωριό; Το κοινοτικό τηλέφωνο βουβήθηκε εδώ και πολλούς μήνες. Το «λατρείον» όπως μας πληροφορεί η πινακίδα έξω από την πόρτα του δεν λειτουργεί ως αίθουσα εξετάσεων και παραμονής των αγροτικού ιατρού όταν επισκέπτεται το χωριό. Το ίδιο και για τον ταχυδρόμο. Ο εξοπλισμός με τον οποίο είχε εμπλουτισθεί με δωρεά των αδελφών Νάτσικα κρεβάτι στρώμα, κουβέρτες, λευκά είδη, γραφείο κτλ. δεν επανατοποθετήθηκε στην θέση του. Ας ζητηθούν ευθύνες.

Τι γίνεται με το σχολικό κτίριο; Πότε και πως θα λειτουργήσει για τον σκοπό για τον οποίο ξοδεύονται τόσα χρήματα;

Οι δρόμοι πότε θα καθαρισθούν από τα άχρηστα και τους θάμνους που άρχισαν να φυτόνουν;

Τι να πρωτοθυμηθεί κανείς.

Δεν νομίζω ότι έπρεπε να δοθεί τόση μεγάλη προτεραιότητα για ένα περιστατικό όταν εκκρεμούν τα προβλήματα που προανέφερα.

Είναι καιρός και πρέπει να ξεχάσουμε τα έργα βιτρίνας και να προωθήσουμε με τις λιγοστές δωρεές ιδιωτών —αφού το κράτος παραμελεί επιμελώς τα ακριχτά χωριά— σε έργα υποδομής και υγιεινής.

Εμπρός, λοιπόν, ΣΤΩΜΕΝ ΚΑΛΩΣ.

Νοέμβριος 1995
Ε. Σ. Κουβαράς

11. Μάικα Νάστο Μάστορα
12. Μάικα - Ράπη Γεωρ.
13. Κουνάβου
14. Φούκου Παναγία
15. Σιουλαμά Κων/νος
16. Σιουλαμά Παναγ.
17. Σακελλαρίου Παπακάστα
18. Κωσταλατά Κ.
19. Μπούκουρη Β.
20. Παπαδημητρίου (Τάχη)
21. Νάτσικα

22. Κουτσού Ακριβώ
23. Θυμανάση Παναγ.
24. Μπάκουλη Ν- Τεροβίτης
25. Χαρπαλή ολόκληρη συνοικία
26. Οικονόμου Στ.
27. Οικονόμου Παναγ.
28. Πατσούρα
29. Ζωΐδη Κ. (Ζήσο Τσάτος)
30. Καρακώστα Γκουβέρο (Κοτρώτη)
31. Καρακώστα

ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

ΕΝΑΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ - ΔΕΙΚΤΗΣ

Πως να ξεχάσει κανείς το ιστορικό πρωινό της 28ης Οκτωβρίου 1940, ημέρα της εβδομάδας Δευτέρα, ώρα 6η πρωινή, όπου, ξεκινώντας με τη γενναία και οπαρπατική απάντησή του στον Δικτάτορα Φασιστή Μουσολίνι, ο Ελληνικός Λαός, έγραψε στην ιστορία του, άλλον έναν δοξασιμένο Μαραθώνα, μια ακόμη περίφημη Σαλαμίνα ή άλλη μια Έκαουστη τρανή δόξα, σαν την 25η Μαρτίου 1821; Εκείνο το ιστορικό πρωινό η Αθήνα, που έμεινε τότε, ήταν βουτηγμένη σε μια παράξενη καταχνιά κι έγινε αμέσως σκυθρωπή και μουντή πετάχτηκε από τον ύπνο της αγουροεπιπημένη. Ένας τρόμος την κυριεύσε στο άκουσμα του βρυχηθμού της κατ' ευφημισιόν «Σειρήνας». Στο άκουσμά της, όλοι, μικροί και μεγάλοι, άνδρες και γυναίκες, σηκώθηκαν βασιστικοί από τα κρεβάτια τους, ντύθηκαν στα γρήγορα κάτι πρόχειρο και βγήκαν να μάθουν τι συμβαίνει και τι να λέει αυτή η λυσσασμένη σειρήνα; Η απάντησή δεν άργησε να δοθεί. Την έδωσε ο μικρός Εφημεριδοπώλης, που περνούσε από τη γειτονιά διαλαλώντας τις Εφημερίδες που πουλούσε: «Ακρόπολις, Ασύρματος, Καθημερινή...». — Τον ίδιο τίτλο: Πόλεμος!!!

Και ποιος θέλει τον πόλεμο; Ο πόλεμος ζυμώνει το χόμα με το αίμα. Σκεπάζει τη ζωή με τη φρίκη, με τις ταλαιπωρίες, τις κακουχίες, με τον θάνατο. Ποιός λογικός άνθρωπος θέλει τον πόλεμο;

Η χώρα μας, Έθνος ειρηνικό, με παράδοση χριστιανική, ποτέ δεν σκέφθηκε πόλεμο. Οι Ηγέτες και Αρχοντες εκείνης της εποχής, μέσα στη διεθνή πολεμική σύγχυση, προσπάθησαν με κάθε τρόπο να αποφύγουν τον πόλεμο. Και ενώ το φασιστικό Ιταλία ήταν διαρκώς προκλητική, με τα αεροπλάνα της να πετάνε ξεδιάντροπα πάνω στον ήσυχο ουρανό της Πατρίδας μας, να παρενοχλούν τα πλοία μας στις όμορφες ελληνικές θάλασσες, να συγκεντρώνει απειλητικά τα στρατεύματά της κοντά στα σύνορά μας, οι Έλληνες, Λαός και Αρχοντες, παρουσιάζονταν πάντοτε υποχωρητικοί. Δεν έβλεπαν και δέχονταν αντιλαμβάνονταν τίποτα. Εμείναν με το στόμα κλειστό. Ακόμη, και όταν, στις 15 Αυγούστου του 1940, είδε η Ελλάδα στα γαλανά νερά της Τήνου την «Ελλη της», η οποία οπισθοπολεμική ετοιμάζονταν να αποδώσει τις πρόπεσες τήμες στη Παναγία, να πέφτει δολοφικά, να γέρνει στο πλευρό και να βυθίζεται. Και ενώ είχε στα χέρια της αποδείξεις, τα θραύσματα από τις Ιταλικές τορπίλες σκείλιδωσε και τότε το στόμα της. Κατέβηκε τη θλίψη της χωρίς διαμαρτυρίες. Και οι Έλληνες έγιναν «ωσεί κωφοί... και ωσεί άλαλοι, ουκ ανοίγοντες το στόμα αυτών, «όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Προφητάναξ Δαβίδ στον 37ο Ψαλμό του. Κι όλα αυτά, γιατί δεν ήθελε η Ελλάδα τον πόλεμο. Και δεν τον ήθελε μέχρι το πρωί της 28ης Οκτωβρίου του 1940. Από το πρωί, όμως, της ιστορικής αυτής ημέρας, άλλαξαν τα πράγματα. Αρχοντες και Κυβερνήτες, Στρατός και Λαός, άνδρες, γυναίκες, γέροντες και παιδιά, όλοι με ένα φρόνημα και με γνώμη, αποδέχθηκαν τον πόλεμο. Δεν λογάρισαν κινδύνους, ταλαιπωρίες, πόνο, θυσίες. Ξύπνησε μέσα στις ελληνικές καρδιές το φιλότιμο.

Γιατί είχε ο Ελληνισμός τη μορφή της συνειδησώς του, κανέναν δεν είχε απειλήσει, κανέναν το κακό δεν είχε επιδώσει. Τώρα, όμως, που ο πόλεμος του επιβλήθηκε χωρίς λόγο, πήρε την απόφαση να μη χάσει το θάρρος του, να μη προδώσει τα ιδανικά του και να κάνει αυτόν τον πόλεμο ιερό. Πότουμε από το πρωί της δοξασιμένης ημέρας, 28 Οκτωβρίου 1940, πως στον περμένο αυτό θα είχε την προστασία του δικαίου Θεού, θα τον σκάπαζε με τη Θεία Σκέπη της Υπέραρχος Στρατηγός Θεοτόκος. Και με ενθουσιασμό διεξήγαγε εκείνον τον πόλεμο. Και δεν τον λησθήσκει ποτέ. Τον έκαμε γιορτή, για να τον ζει συνεχώς, για τον κρατάει στη μνήμη του.

Και τα κέρδη του πολέμου εκείνου ποιά ήταν; Θα διερωτάται ο ιστορικός των εποχών, που θα έρχονται και θα φυγούν Κέρδη!!! Η Ελλάδα καρφώθηκε στο βράχο της σαν ένας Προμηθέας-Δεσμώτης, Η πέλα, οι αρρώστιες, οι κάταστροφές των πιάτων, οι φυλακισίες, οι εκτελέσεις, η αναρχία, η φτώχεια και γενικά η δυστυχία, είναι μερικά από τα κέρδη εκείνου του πολέμου. Και όμως, ο πόλεμος του 1940 έγινε προσβολή στην ελληνική ψυχή, έγινε φωτεινό μετώπο και έφωτισε με ελπίδες τον απορησχημένο και φοβισμένο κόσμο. Έδωκε μαθήματα στον κόσμο αυτό. Τον έμαθε πως κατά τον πόλεμο του 1940 έγινε κάτι το υπέροχο. Με Βοηθό και συμπαραστάτη τον Θεό και την Υπέραρχο Στρατηγία Παναγία, η νίκη των Ελλήνων επάνω στα χιονισμένα βουνά της Βορείου Ηπείρου σκόρπη την έκβαση του φοβερού δεύτερου παγκοσμίου πολέμου. Η ελληνική αντίσταση και οι ελληνικές νίκες, ανάγκασαν την αήτητη μέχρι τότε Γερμανία του Ναζισμού, να επιβραδίσει την επίθεση της εναντίον της Ρωσίας και να ταπεινεί τελικά μέσα στα χιόνια, στις Ρωσικές στέπες.

Θα λέγαμε, ακόμη, ότι ο πόλεμος αυτός από την πρώτη μέρα χάρισε στον ελληνικό λαό αφοβία, ελπίδα, μαχητικότητα, ενθουσιασμό, μετριοφροσύνη, ενότητα. Μας έμαθε, πως πρέπει οι Έλληνες στις δύσκολες στιγμές, να διώνουν την δική τους και να βασίλευει στις καρδιές η χριστιανική αγάπη που φέρνει την ομόνοια και την ομοψυχία. Η ημέρα λοιπόν αυτή της 28ης Οκτωβρίου του 1940, είναι ένας φωτεινός σταθμός στην ιστορία μας. Είναι δείκτης πορείας για αυταπάρνηση, πίστη, αρετή. Είναι τέλος, ημέρα μεγαλειώδης, κατά την οποίαν ο Ελληνικός Λαός, κατά τον ποιητή, «εμύθεσε με τ' άθάνατο κράτι του εικοσιένα».

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
Άγιος Δημήτριος - Άρτα

Το καθήκον των νέων προς την κοινωνία

Οι νέοι κάθε εποχής αποτελούν την ελπίδα του μέλλοντος. Αυτός ο ρόλος της νέας γενιάς, σε οποιαδήποτε ιστορική φάση, δημιουργεί ένα πλήθος από ευθύνες και υποχρεώσεις - παράλληλα, βέβαια, με τα ανάλογα δικαιώματα.

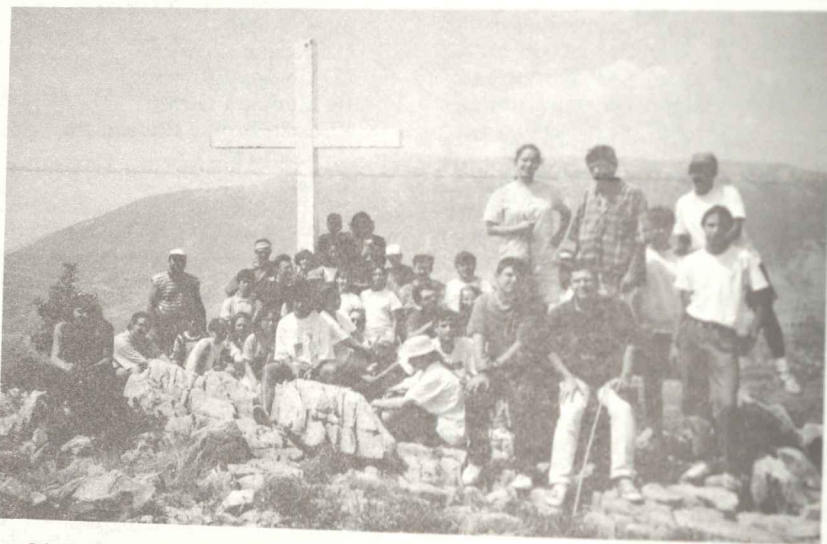
Διάδοχοι και συνεχιστές μιας παράδοσης οι νέοι οραματίζονται ένα μέλλον καλύτερο, ευτυχέστερο, προσημοσμένο στις δικές τους φιλοφροξίες, στα δικά τους όνειρα.

Η παράδοση, συνήθως τους καθοδηγεί. Αλλά και το μέλλον τους εμπνέει. Όλα αυτά είναι και φυσικά και θεμιτά! Οι νέοι οραματίζονται με αισιοδοξία το μέλλον, αλλά και οι ώριμοι εναποθέτουν στη νέα γενιά τις ελπίδες για ένα κόσμο πιο ανθρώπινο, όπως τον ονειρεύτηκαν κι' αυτοί μα δεν στάθηκαν τυχεροί να τον πραγματοποιήσουν...

Η παράδοση και η παραλαβή της αγωνιστικής σκυτάλης είναι μια πράξη συγκινητική, ιδιαίτερα για τους ώριμους, που φαντάζονται περήφανα την προέκτασή τους στη νέα γενιά!

Οι νέοι, ενθουσιασμένοι και ορμητικοί, συνήθως δεν έχουν περιθώρια για αναπολιτισμό και νοσταλγίες. Αποδίδονται ενθουσιασμένα σε αγώνα, μοχθούν πεισματικά, για να οικοδομήσουν τον κόσμο τους, την κοινωνία τους, την ανθρωπότητά τους.

Σ' αυτή την αληθινά συγκινητική προσπάθεια των νέων της εποχής

24 Αυγούστου 1993. Δολιώτες νέοι και Βοστανιώτες στον Άγιο Χριστόφορο

Τα καθήκοντα αυτά, όπως εύκολα μπορεί να γίνει κατανοητό, κλιμακώνονται

για την ανάπτυξη της κοινωνίας. Ο άνθρωπος είναι κοινωνικό ζώο και αναπτύσσεται μέσα στο κοινωνικό σύνολο και για το κοινωνικό σύνολο, μέρος του οποίου είναι ίδιος. Αυτή η κοινωνική συνείδηση, οφείλει να είναι έντονη στους νέους, που φιλόδοξα να δημιουργήσουν έναν καινούριο κόσμο, απαλλαγμένο από τα αρνητικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν την κοινωνία του καιρού μας ή τις προηγούμενες κοινωνίες.

Είναι αλήθεια ότι η ελληνική κοινωνική συνείδηση προκαλεί κάποια κακοδομία σε βαθμό μεγαλύτερο απ' ό,τι συνήθως νομίζουμε.

Όπου απουσιάζει η κοινωνική συνείδηση, το άτομο γίνεται εγωκό φιλαυτο, εγωκεντρικό, ανιδεοκράτο και νοσηρό. Για την επιτυχία σκοτώνει τον άλλο, διατάζει να χυθεί το αίμα, ποιώνει κάθε μέσο, αδιαφορώντας για συνέπειες αναφορικά με τους άλλους. Το δόγμα «ο θάνατός σου η ζωή μου» κυριαρχεί στη συνείδησή του και προφανώς ότι τέτοια στοιχεία συμβάλλουν θετικά στην ανάπτυξη της κοινωνίας, στην πρόοδο της ανθρωπότητας. Η κοινωνία μας και οι περισσότερες κοινωνίες δεν μπορούν να υπερηφανευτούν για περίσσεια κοινωνικής συνείδησης. Επομένως οι άνθρωποι σωστά κατακρίνουν τους φανατικούς για μια σειρά ελαττώματα και ονειρεύονται μια κοινωνία πιο ανθρώπινη. Αν αυτή η φιλοδοξία τους στηριχτεί σε γερή κοινωνική συνείδηση, δεν θα πραγματοποιηθεί.

Στα βασικά καθήκοντα των νέων συμπεριλάβαμε και τον σεβασμό της παράδοσης. Η άποψη σχετικά με κάποια ανάπτυξη, βέβαια, οι νέοι κατέχονται από τον ενθουσιασμό της δημιουργίας, από την ορμή της νέωσης, από την ορμή της ανανέωσης των παλιών.

Χωρίς δογματισμούς, θα λέγαμε ότι μέσα στα βασικά καθήκοντα των νέων πρέπει να περιλάβουμε: τη γνώση, την καλλιέργεια με την πλατιά σημασία του όρου, την κοινωνική συνείδηση, το σεβασμό στην παράδοση, την πίστη στην αξία ανθρώπου.

Συμφωνούμε και επιδοκιμάζουμε αυτές τις τάσεις. Επισημαίνουμε όμως, και τους κινδύνους που κρύβονται μέσα τους, όταν οι τάσεις αυτές είναι μονομερείς. Η πρόοδος και ανάπτυξη δεν είναι μονοδιάστατη και πορεία αμφίδρομη. Γι' αυτό το λόγο, η παράδοση, φωτίζει, αφιερώνει και αποτρέπει από τις πλάνες και τα λάθη. Παράλληλα, λοιπόν, με το νέο που πορεύεται και ό,τι θετικό έχει να δείξει η παράδοση. Αυτό εννοούμε όταν λέμε σεβασμός στην παράδοση. Η παράδοση είναι δημιουργία, ολόκληρου κόσμου, είναι κατασκευή μιας τεράστιας προσπάθειας συνολό της. Όσα και όποια στοιχεία έχει θα ενταχθούν λογικά μέσα στους αιώνες της κοινωνίας, για να δράσουν σαν κατασκευαστικά υλικά στην κοινωνική κή. Ούτε την τυφλή υπακοή στην παράδοση υιοθετούμε ούτε την τυφλή καταδίκη της.

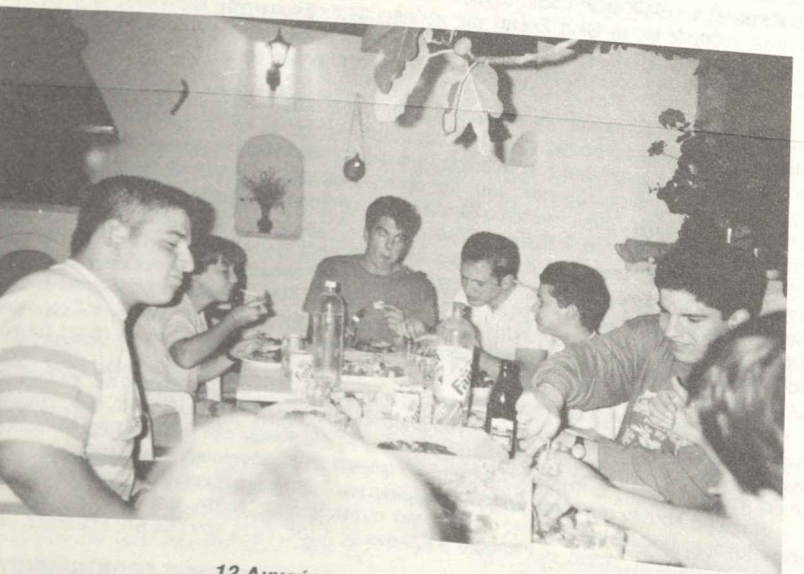
Και οι δύο θέσεις είναι αντιθετικές. Και σαν τέτοιες δεν βοηθούν σε εποικοδομητική προσπάθεια - φιλία. Εξάς κάθε νέου και λογικού ανθρώπου.

Είναι γεγονός ότι η εποχή μας σαν αποτέλεσμα την ψυχική καλλιέργεια, στοιχεία βασικού του ολοκληρωμένου ανθρώπου.

Φυσική συνέπεια της γνώσης και της καλλιέργειας είναι η κοινωνική συνείδηση, που θεωρείται απαραίτητη

Αύγουστος '94 στον Αη-Γιώργη.

12 Αυγούστου 1995. Μπάρμπεκιου

ΤΟ «ΠΕΡΙΣΤΥΛΙΟ»

Το περιβόητο κατασκευάσμα που λέγεται κατ' ευφημισμό «περιστύλιο» επανέρχεται και πάλι στο προσκήνιο. Η τελευταία πράξη του δράματος είναι έτοιμη να αρχίσει. Η κατακραυγή των κατοίκων πανθομολογούμενη. Η Κοινότητα κατ' επανάληψη αποκρούει την πρόταση να δεχθεί να στηθεί αυτό το εξάμβλωμα στα πόδια του Κοινοτικού καταστήματος και το κοινοποιεί στον πρωταγωνιστή της όλης υπόθεσης που θέλει να φέρεται σαν εκπρόσωπος κάποιας νεκρής αδελφότητας Αθηνών.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή αντιτίθεται και αυτή σφόδρα αναλογιζόμενη τις ευθύνες της μπροστά στην πλούσια αρχιτεκτονική κληρονομιά του χωριού μας. Και ο πρωταγωνιστής της υπόθεσης μη μπορώντας να κάνει τίποτε, βρίσκει ανοιχτή μια κερκόπορτα και προχωρεί. Είναι αυτή της δολιότητας και της απύθμενης υποκρισίας. Κάνει υπεξαίρεση της συγκατάθεσης της Εκκλησίας και παίρνει την πολυπόθητη άδεια ανέγερσης του μνημείου της ντροπής.

Η Κοινότητα παρεμβαίνει πάραυτα και πετυχαίνει αναστολή της άδειας φράζοντας έτσι το δρόμο. Όμως ο μάγος του παρασηκίου και του σκότους γνωρίζει κι άλλα μονοπάτια που τελικά τον οδηγούν στην πολυπόθητη άδεια. Ντυμένος τον μανδύα του νόμιμου και του σοφού εμφανίζεται μια μέρα του Οκτώβρη και μίγχει τα σίδερα έξω από το καφενείο θέλοντας να σβήσει κάθε έννοια παραδοσιακού τον τόσα χρόνια τώρα το πασχίζει και αυτό είναι γνωστό τοις πάσι.

Η Κοινότητα, μπροστά στον κίνδυνο να στιγματιστεί ανενανόρθωτα από την ιστορία και αναλογιζόμενη τις ευθύνες της, καταφεύγει στο έσχατο μέσον: Κάνει προσωρινά μέτρα τα οποία και εκδικάζονται στις 1 Νοέμβρη.

Η Συμμετοχή στη δίκη υπήρξε αθρόα και η αγανάκτηση όλων ολοφάνερη. Η επιχειρηματολογία στην κατάθεσή του τετριμμένου και εκ του πονηρού. Θέλει, λέει, να στηρίξει το κτίριο, ξεχνώντας ή αγνοώντας ότι οι τιμεντόπλακες και τα δοκάρια θα γίνουν κρύσις και θα θάψουν το κτίριο με το παρακίριο ταρακούνημα.

Η απόφαση του δικαστηρίου αναμένεται. Όποια όμως και αν είναι, η θέληση των κατοίκων να φράξουν το δρόμο σε οποιαδήποτε ενέργεια που δείχνει έλλειψη σεβασμού προς αυτούς και το χωριό τους, είναι δεδομένη και ακαταμάχητη.

Πανηγύρι 1986. Οι νέοι και η παράδοση.

Κολοκάρι 1993. Προετοιμασία «τραπεζιού». (Για να παραδειγματίζονται οι νεότεροι.)

οι ώριμοι. Η ασυνέπεια λόγων και έργων, που χαρακτηρίζει τους ώριμους σε βασικά θέματα, προκάλεσε απογοήτευση στους νέους. Και επειδή οι σύγχρονοι νέοι έχουν μια ωριμότητα αυξημένη σε σχέση με τους νέους άλλων εποχών, οδηγήθηκαν σε μια γενική κριτική της αντίληψής τους.

Το αποτέλεσμα ήταν η τυφλή προσκόλληση σε καινοφανή δόγματα, συχνά ύποπτα και, οπωσδήποτε, αφιερώνουσα, εντυπωσιακά, όμως, και υποκριτικά. Παράλληλα, αποστροφή προς κάθε παραδοσιακό!

Καμιά διάθεση επαφής με την παράδοση, καμιά πρόθεση συμφιλίωσης, έστω και με τα θετικά στοιχεία της.

Και αναλογίζεται κανείς, εάν και κατά πόσο πρόκειται για τάση προσηλυτική ή για αρνητική «οπισθοχώρηση».

Η αντιπαράθεση της ιστορικής παράδοσης είναι πολύ διδακτική σχετικά. Όχι μόνο στην ανθρώπινη κοινωνία αλλά και στον κόσμο των ζώων και των φυτών κάθε αλλαγή στηριχτεί στην παράδοση. Η αποκοπή των δεσμών με την παράδοση κατά κανόνα έχει οδυνηρές συνέπειες. Βέβαια, οι «υπεραντιπροσώποι» δεν δέχονται ούτε αυτό το διδάγμα, αφού έρχεται από την... παράδοση.

Τέλος, επισημάναμε σαν βασικό καθήκον των νέων την πίστη στην αξία ανθρώπου. Αν οι νέοι δεν διαποικνίζονται με ένα τέτοιο ιδανικό, δεν θα κατορθώσουν να οικοδομήσουν μια κοινωνία απαλλαγμένη από τους ποικιλώνυμους εφιάλτες, που την κατατράχουν σήμερα.

Πίστη στην αξία ανθρώπου σημαίνει δημιουργία όλων των προϋποθέσεων για να μπορέσει ο άνθρωπος να ζήσει και να δημιουργήσει χωρίς φόβους και δοκιμασίες.

Η εποχή μας ελάχιστο υπηρέτησε αυτό το ιδανικό. Είτε γιατί δεν το μπόρεσε είτε γιατί δεν το θέλησε. Οποιαδήποτε υπόθεση κι αν αληθεύει, το γεγονός είναι ότι η κοινωνία μας θερίζει σήμερα τους πικρούς καρπούς αυτής της υποτίμησης της ανθρώπινης αξίας. Αν η αξία ανθρώπου ήταν ιδανικό βιωμένο στην εποχή μας, ασφαλώς η απώλεια της ανθρώπινης ζωής — από οποιαδήποτε αιτία — δεν θα στοίχιζε τόσο φθηνά στον καιρό που ζούμε!

Επίσης, οποιαδήποτε υπόθεση κι αν ανταποκρίνεται στην αλήθεια, δεν εμποδίζεται η νέα γενιά να οικοδομήσει το δικό της κόσμο. Και η δύναμη και η θέληση μπορούν να αυξηθούν, ώστε ο καινούργιος κόσμος να γίνει αληθινά ανθρώπινος.

Το πόσο και πώς θα κατορθωθεί αυτός ο άθλος είναι κάτι που θα εξαρτηθεί από τον αγώνα της νέας γενιάς.

Το βέβαιο είναι πως αν πιστέψει αληθινά και αγωνιστεί επίμονα με έργα, η μέρα που θ' αρχίσει να δημιουργείται ένας νέος κόσμος δεν θα είναι μακριά.

Με τέτοιους οραματισμούς οι νέοι άνθρωποι, πιστοί στα βασικά τους καθήκοντα και στις ανεξάντλητες δυνατότητές τους, θα γίνουν οι οικοδομοί του νέου κόσμου της νέας κοινωνίας, «π' όλο την περιμένουμε κι όλο κινάει για νάρθει...»

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Στο Δολό Ιωαννίνων

Από τον κ. Γεώργιο Ζέρβα

Διαβάζοντας τα όσα σχετικά με την Ύδρα διατυπώθηκαν από διαφόρους αναγνώστες σας και τη σωστή θέση που πήρε η έγκριτη εφημερίδα σας, θα ήθελα να σας ενημερώσω για ένα ανάλογο θέμα καταστροφής που συμβαίνει όχι στο κοσμολογικό νησί, αλλά σε ένα ταπεινό και παραμεθόριο χωριό, το Δολό του Ν. Ιωαννίνων.

Ενός μικρού κτιρίου στο κέντρο του χωριού —που κτίστηκε στις αρχές του περασμένου αιώνα— κινδυνεύει να αλλοιωθεί ο χαρακτήρας από επεμβάσεις που γίνονται παραδόξως όχι από την κοινότητα αλλά από παράγοντες που ζουν στην Αθήνα και στο εξωτερικό.

Επίσης, αρμόδια αρχιτεκτονική επιτροπή Ιωαννίνων μολονότι ο οικισμός είχε χαρακτηριστεί ως διατηρητέος ανέκρινε σχέδια προσθηκών που αλλοιώνουν τη μορφή του κτιρίου.

Ο πρόεδρος της κοινότητας, ένας απλός κτηνοτρόφος, ο κ. Βασίλειος Δάκας, απεγνωσμένα μάχεται χωρίς καμιά βοήθεια να αποτρέψει το ανοσιούργημα αυτό.

Νομίζω ότι η εφημερίδα σας, που έχει ευαισθησία για την πολιτιστική μας κληρονομιά, θα θελήσει να βοηθήσει τον αγωνιζόμενο πρόεδρο της κοινότητας Δολού ώστε η φωνή ενός στρουβιού να μεταβληθεί από σας σε φωνή Στέντορος.

Γ. ΖΕΡΒΑΣ Αρχιτέκτων, Χωροτάκτης, Αρχιτέκτων Τοπίου
Πλάτωνος 39 - Πολιτεία Κηφισιάς
Καθημερινή Αθηνών 2/11/95

ΑΠ' ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΙΑΣ ΔΟΛΙΩΤΙΣΑΣ ΕΚΕΙΝΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Λίγες ημέρες απομένουν ακόμη για να έρθουν τα Χριστούγεννα, που είναι μια από τις μεγαλύτερες γιορτές της Χριστιανοσύνης.

Το στόλισμα των πόλεων των βιτρινών καθώς και ο γοργός ρυθμός σε όλους τους τρόπους της ζωής μας βγάζουν αυτές τις ημέρες από την καθημερινή ρουτίνα και μας αναγκάζουν να θυμούμαστε την μεγάλη γιορτή.

Μια μεγάλη γιορτή που για πολλούς δεν έχει καμία ιδιαιτερότητα.

Περιμένοντας προχθές σε μια στάση έτυχε να ακούσω από μια παρέα νέων «τι νομίζετε ότι είναι τα Χριστούγεννα; Τίποτε παραπάνω από μια ημέρα του χρόνου σαν όλες τις άλλες»

Τώς είπα μέσα μου να μην έχουν άδικο τα παιδιά. Κάπως έτσι νιώθουμε λίγο πολύ σκέφτηκα όλοι μας τα τωρινά Χριστούγεννα.

Γιατί ποιες θα είναι οι αναμνήσεις που θα μας μείνουν;

Δεν θα είναι τίποτε άλλο από ένα τυπικό εκκλησιαστικό σε κάποια ξένη εκκλησία ένα φαγητό μια ίσως ξέφρενη διασκέδαση που με το ξημέρωμα της ημέρας θα είναι όλα ξεχασμένο παρελθόν.

Ενώ άκουγα την συνομιλία των παιδιών στην σκέψη μου έρχονται και από τα βάθη της ψυχής μου ξεπετάζονται τα χριστούγεννα των παιδικών μου χρόνων. Τα Χριστούγεννα στο χωριό, που τα περιμένα με μεγάλη λαχτάρα και ασύγκριτη χαρά.

Θυμάμαι η νύχτα των Χριστουγέννων ήταν και είναι κάτι που έχει μείνει χαραγμένο στην ψυχή μου.

Μέσα στην σιγαλιά της χιονισμένης νύχτα ο ήχος της καμπάνας της εκκλησίας μας που ενώνονταν με το λάλημα κάποιου πετεινού, μιας τρομαγμένης κουκουβάγιας ή κάποιου περιφερομένου από τους πολλούς σκύλους στο δρόμο έμοιαζε με μια εξωπραγματική μουσική που με έκανε να πεταχτώ ανάλαφρη από το κρεβάτι δίπλα στο τζάκι στο μαντζάτο και να φορέσω επι τέλους τα καινούργια ρούχα που ήταν και αυτά μια ξέχωρη χαρά της γιορτής. Τα σπίνια όλα έφεγγαν το ένα πίσω από το άλλο από τις λάμπες και το καντήλι. Όλο το χωριό στο πόδι. Το χιόνι έξω έπεφτε πυκνό οι δρόμοι όλοι όμως γεμάτοι από κόσμο άλλοι με ομπρέλες οι περισσότεροι όμως με ένα κασούλι στο κεφάλι που φάνταζαν μέσα στα σκοτεινά σοκάκια σαν μαγικές οπτασίες.

Η εκκλησία με τις λαμπάδες και τα κεριά θαμπόφεγγε στο χοροστάσι και στο χαγιάτι και θύμιζε χριστουγεννιάτικη νύχτα.

Ο ιερέας μας ο αείμνηστος παπα Φίλιππος Μπίτζας με την πανύψηλη κορμοστασιά του και τα μακριά γένια του, ντυμένος με τα λαμπερά του άμφια, μπροστά στην ωραία Πύλη συμπλήρωνε το γιορτινό διάκοσμο της εκκλησίας.

Θα ήταν παράλειψη αν δεν αναφέρω πως ο παπα Φίλιππος ήταν ο ιερέας του χωριού μας που πρόσφερε για πολλά χρόνια την ψυχή του στην εκκλησία και στο χωριό μας. Όλοι θυμούμαστε πως χάρη σ' αυτόν το χωριό μας γλύτωσε από το κάψιμο των Γερμανών.

Το πέρασμά του άφησε εποχή και

ο θάνατός του μεγάλο κενό και δίκαια τον αναπολούμε όσοι τον ζήσαμε και περισσότερο εγώ προσωπικά που τύχαινε να είναι και πνευματικός μου πατέρας.

Οι ψάλτες δεξιοί και αριστεροί στα αναλόγια με το πρώτο χτύπημα της καμπάνας ψάλλοντας τους μελωδικούς ύμνους της γιορτής.

Ο καντηλανάφτης ο μακαρίτης Κώστας Παππάς (Κωτσαγγέλης) ορθώνοντας με κόπο το κυρτωμένο από τα χρόνια κορμί του άναβε όλα τα καντήλια ακόμη και στην γυναικεία που έμοιαζε μαζί με τα αναμένα τρεμάμενα κεριά και τον πολύ κόσμο πίσω από τις θολωτές καμάρες σαν κάτι από το θεϊκό φαινόμενο της φάνης. Ο κόσμος όλος απλός κατανυκτικός με ήρεμα αγνά και χαρούμενα βλέμματα πέρα από τα πολλά προβλήματα που ο κάθε ένας είχαμε χαρούμενος για την μεγάλη γιορτή. Το τραπέζι το γιορτινό ήταν και αυτό μια απόλαυση γιατί με λαχτάρα περιμέναμε να φάμε κρέας να αρτηθούμε όπως συνηθίζεταί. Η μεταλαβιά ήταν το μεγαλείο της γιορτής. Στιγμές ανεπανάληπτες το χριστουγεννιάτικο τραπέζι που δικαιολογημένα ενέπνευσε τον ποιητή και έγραψε. Αχ αχ χριστουγεννιάτικο της φαμελιάς τραπέζι που γύρω γύρω η όρεξη με την αγάπη παίζει.

Τα χρόνια όμως πέρασαν και οι καιροί άλλαξαν μαζί τους άλλαξε και το νόημα των Χριστουγέννων.

Όμως τα περασμένα στο χωριό Χριστούγεννα θα μένουν χαραγμένα στην μνήμη μου και ριζωμένα βαθιά στην ψυχή μου και δεν θα μπορέσουν ποτέ τα βιώματα αυτά να τα αλλοιώσουν και να τα επισκευάσουν τα χρόνια γιατί είναι για μένα απλές, αγνές και αλησμόνητες αξίες που ξεπροβάλλουν κάθε χριστούγεννα και μου θυμίζουν εκείνα τα Χριστούγεννα.

Δημοτική Βραδιά

ΣΤΙΣ 19 και 20 Σεπτεμβρη στο Ηρώδειο Αθηνών παρουσιάστηκαν περισσότεροι από 200 αυθεντικοί καλλιτέχνες από τις άκρες του Ελληνισμού. Αυτοί παρουσίασαν αυτό την αιγίδα του υπουργείου Τουρισμού ένα πλούσιο πρόγραμμα από αυθεντικά τραγούδια και χορούς από τις περιοχές Βορείου Ηπείρου, Μακεδονίας, Θράκης, Πόλης και Προποντίδας, Πόντου, Μικράς Ασίας, Καππαδοκίας και Κύπρου. Σ' αυτό το συναρπαστικό ανέμωμα ο Χρόνης Αηδονίδης, Δόμνα Σαμίου, Χρήστος Σίγκης, Μιχάλης Κολιοντζίδης, Πέτρος Λούκας-Χαλκιάς και ο ανεπανάληπτος Νίκος Φιλιππίδης με το συγκρότημά του που κάλυψε ολόκληρη την Ελλάδα, μας μετέφεραν τη μουσική και τα τραγούδια από την αρχαιότητα όπως έφτασαν ως τις μέρες μας.

Κρίμα που ο υπουργός Πολιτισμού δεν πήγε να παρακολουθήσει αυτή την όμορφη δημοτική βραδιά.

Ίσως οι υπεύθυνοι για την πολιτιστική πολιτική της χώρας να θεωρούν τη δημοτική μουσική δεύτερης και τρίτης κατηγορίας και προωθούν έτσι τα ξενόφερτα μουσικά και χορευτικά ρεύματα.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ «ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΓΕΡΟΠΛΑΤΑΝΟΥ»

Με μεγάλη μου χαρά διάβασα το 3ο φύλλο της Πωγωνήσιας εφημερίδος «Η φωνή του Γεροπλάτανου» και πραγματικά ενθουσιάστηκα, διότι είναι μια ολοκληρωμένη εφημερίδα με το κύριο άρθρο της, την επιφυλλίδα, τα νέα απ' το χωριό, τις αναμνήσεις απ' τον πόλεμο του 1940 μαζί με τις τότε εκδηλώσεις στο χωριό και τέλος εκείνο το υπέροχο του Σωκράτη Μ. Οικονόμου «ακούω-βλέπω-γράφω-σχολιάζω».

Εύχομαι ολόψυχα καλή σταδιοδρομία και να εκδίδεται ανελλιπώς επί χρόνια πολλά.

Στον δε φίλο μου και πατριώτη αρχισυντάκτη ύλης και έκδοσης Σωκράτη Οικονόμου του εύχομαι να κρατά γερά τη βάρδια του στην υπηρεσία του χρέους της ιδιαίτερης πα-

τρίδος μας.

Είμαι ανίκανος να σε κρίνω, αλλά ικανός όμως να σε διαβάσω. Θέλω να σε χειροκροτώ. Θέλω να σε νάσαι πάντα στα ζητήματα του Πωγωνίου πρώτος και δίκαιος κριτής και νάσαι βέβαιος ότι η «Φωνή του Γεροπλάτανου» όχι μόνον θα πιάσει μπροστά, αλλά θα γίνει ο φάρος που θα φωτίζει πάντοτε τους Πωγωνήσιους να βρουν το σωστό δρόμο στους δύσκολους καιρούς που περνάμε.

Δεχθείτε τα θεράμια μου συγχαρητήρια για τον ωραίο αγώνα που ξεκινήσατε και εμείς όλοι οι Πωγωνήσιοι, θα είμαστε πάντα κοντά σας.

Με την αγάπη μου

ΔΗΜ. ΠΟΤΣΗΣ

Αιακιδών 36 Γιάννενα

ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΩΓΩΝΗΣΙΩΝ

Στις εκλογές που έγιναν πρόσφατα στα Γιάννενα της Ένωσης Πωγωνήσιων, εξελέγησαν οι κάτωθι:

Πρόεδρος: Αγγελική Ρούνα, Βήσση
Αντιπρόεδρος: Βασ. Παπαδόπουλος, Ωραιόκαστρο

Γ. Γραμματέας: Οδυσσεάς Πότσης, Κεφαλόβρυσο

Ταμίας: Δημήτριος Βάρδης, Ποντικάτες

ΜΕΛΗ: Κων/τίνος Κούρος, Κεφαλόβρυσο

Διόνη Βαδήμα-Παπαδοπούλου, Δελβινάκι

Πόπη Μωραϊτή-Γκολέτση, Δελβινάκι

Στο Νέο Συμβούλιο η εφημερίδα μας εύχεται καλή επιτυχία στο έργο του.

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

➔ Συνέχεια από την 1η σελίδα

στηκε να τους φωνάξει να σταματήσουν επιτέλους.

Μια εικόνα θλιβερή, που σου σφίγγει την καρδιά και σε κάνει να νιώθεις ντροπή για τους συνανθρώπους σου. Και σας λέω ότι δεν είναι η πρώτη φορά που παρατηρώ τέτοια φαινόμενα, αλλά δεν μπορώ να τα γράψω όλα.

Άλλοτε, θυμάμαι, στο άκουσμα του Εθνικού μας Ύμνου, μικροί και μεγάλοι σηκώνονταν σαν μια ομάδα όρθιοι και σε στάση ταχείας προσοχής, οπουδήποτε και αν βρισκόταν και μερικοί μάλιστα δάκρυζαν από σεβασμό για την ένδοξη ιστορία της πατρίδος μας και ένιωθαν περήφανοι για κείνους που την έγραψαν.

Στη σημερινή εποχή όλα αυτά φαίνονται τόσο απαρχαιωμένα, ακατανόητα, λες και έρχονται από κάποιον άλλον πλανήτη. Και δεν νομίζω να έχουν περάσει δε και τόσα πολλά χρόνια απ' τη δική μας

Η παραδοσιακή ελληνική διατροφή

Ερευνες και μελέτες που έγιναν από πανεπιστήμια και Τμήματα Διατροφής και Επιστημολογίας απέδειξαν ότι η παραδοσιακή διατροφή στην Ελλάδα είναι η ιδανική για τη διαφύλαξη της υγείας. Προστατεύει από πολλές ασθένειες ακόμα και από ορισμένες μορφές καρκίνου.

Ο κίνδυνος του θανάτου μεγαλώνει για όσους δεν ακολουθούν τον παραδοσιακό αυτό τρόπο διατροφής. Η διατροφή αυτή περιλαμβάνει σε καθημερινή βάση: μαύρο ψωμί, πολλά δημητριακά, πατάτες, ζυμαρικά, ρύζι, πολλά φρούτα και λαχανικά, σπαραγγιά, ξηρούς καρπούς, τυρί, γαλοπούλα, ελαιόλαδο, ελιές β) λίγες φορές την εβδομάδα: ψάρια, πουλερικά, αυγά, γλυκά και γ) λίγες φορές το μήνα κόκκινα κρέατα.

γενιά ως σήμερα. Τι έγινε λοιπόν και χάθηκε σχεδόν από προσώπου της Ελληνικής Γης η πανέμορφη ιστορία της;

Τι μεσολάβησε και τα παπούδια μας και τ' αγγόνια μας μένουν τόσο ασυγκίνητα μπροστά στο ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΤΗΣ;

Τι μας έδωσαν και μέσα στα φλέβες μας το αίμα νεορούλασε και έχασε τις ζωτικές του ουσίες ώστε να μην έχει καμιά σχέση με το αίμα εκείνου των προγόνων μας που και αυτό προσέφερονταν τόσο γενναία και παληκαρία για την Τημερίδα Οικογένεια, τη Θρησκεία και την Πατρίδα. Τι επιτέλους έγινε και σταματήσαμε όλοι να διγνώριστε στους νεότερους γι' αυτό «ΚΟΚΚΑΛΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ» ΙΕΡΑ» μέσα από τα οποία βγήκε η Λευτεριά, σώθηκε η γλώσσα μας, η Θρησκεία μας και ολόκληρο Ελληνικό Γένος;

Από σας αγαπητοί μου, οι γνωστότεροι περιμένω μια απάντηση στα τόσα ερωτήματα που σας έθεσα σήμερα.

Γειά σας

Γιάννενα 29 Οκτώβρη